

Sygn. akt XVII AmE 129/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Protokolant – sekretarz sądowy Magdalena Żabińska

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w S.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 24 marca 2020 r., znak: (...) (...) (...)

I. uchyla zaskarżoną decyzję;

II. zasądza od pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. kwotę 1720 zł (tysiąc siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 129/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 24 marca 2020 r., znak: (...) (...) (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 256) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu pismem z dnia 10 grudnia 2018 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) **Spółka Akcyjna z siedzibą w S. (NIP: (...)) w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do dwóch punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w:**

- (...), (...)-(...) S.,

- (...), (...)-(...) S.,

naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 14 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1. wymierzył (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w S., karę pieniężną w kwocie 11 332 zł (słownie: jedenaście tysięcy trzysta trzydzieści dwa złote).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. zaskarżając ją w całości.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie:

1. obrazę przepisów prawa materialnego tj. przepisu art. 56 ust. 6 Prawo energetyczne w zw. z art. 115 § 2 k.k., polegające na błędnej wykładni i błędnym zastosowaniu skutkującej błędnym ustaleniem, iż stopień szkodliwości czynu nie jest znikomy;
2. obrazę przepisów prawa materialnego tj. przepisu art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne, poprzez jego błędną wykładnię i niezastosowanie polegające na nie odstąpieniu od wymierzenia kary pomimo znikomego stopnia szkodliwości czynu oraz zaprzestania naruszenia prawa;

Odwołujący wniósł o:

1. o zmianę decyzji w całości i odstąpienie od wymierzenia kary;
2. o dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony za skarżącą Prezes Zarządu A. G. - adres dla doręczeń (...) S.A. (...) w M., (...) J., M. (...) dla stwierdzenia faktu: braku możliwości obniżenia poboru mocy w okresie naruszeń, przyczyn dla których skarżąca nie mogła obniżyć poboru mocy w okresie naruszeń, grożącej skarżącej szkody, jej wysokości oraz skutków dla zakładu, zdrowia innych osób oraz środowiska w przypadku obniżenia poboru mocy w okresie naruszeń, błędnego zaplanowania modernizacji elektrowni w okresie ograniczenia poboru mocy;
3. o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. oddalenie wniosku dowodowego powoda,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. ((...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. /**okoliczność bezsporna**/

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. **/okoliczność bezsporna/**

Na wezwanie Prezesa URE (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. („OSD”), do której sieci (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. („Odbiorca”) jest przyłączona, pismem z dnia 10 maja 2016 r. o znaku (...) przedstawiła zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktów poboru energii elektrycznej Odbiorcy zlokalizowanych w (...), (...)-(...) S. oraz w (...), (...)-(...) S. („obiekty Odbiorcy”).

W wyniku powyższej analizy dokumentów, Prezes URE powziął uzasadnione podejrzenie, że Odbiorca, we wskazanym przez OSD obiekcie Odbiorcy, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne.

Przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy miało miejsce w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r.

W omawianym okresie czasu, OSD dostarczało Odbiorcy energię elektryczną do jego punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w:

- (...), (...)-(...) S. - na podstawie Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) zawartej dnia 12 stycznia 2015 r. Zgodnie z ww. umową, Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów.

Informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 roku, zostały przekazane Odbiorcy przez OSD w piśmie z dnia 27 lipca 2014 roku znak: (...).

- (...), (...)-(...) S. - na podstawie Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) zawartej dnia 8 stycznia 2015 r. Zgodnie z ww. umową, Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów.

Informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 roku, zostały przekazane Odbiorcy przez OSD w piśmie z dnia 27 lipca 2014 roku znak: (...).

Odbiorca w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. przekroczył obowiązujące go, zgodnie z Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, wartości poboru mocy, w następujący sposób:

1. dla punktu poboru w S., (...) - wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

- 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,011850 (MW w godzinie);
- 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,012925 (MW w godzinie);

Łącznie wartość przekroczenia dla tego punktu poboru energii elektrycznej wyniosła : 0,024775 MW w godzinie.

2. Dla punktu poboru - (...), (...)-(...) S. - wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

- 10 sierpnia 2015 r. łącznie 3,719825 (MW w godzinie);
- 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,033000 (MW w godzinie);

Łącznie wartość przekroczenia dla tego punktu poboru energii elektrycznej wyniosła: 3,752825 MW w godzinie.

Łącznie, dla wyżej wymienionego okresu w obu punktach poboru energii elektrycznej Odbiorca przekroczył: 0,024775 MW + 3,752825 MW = 3,7776 MW w godzinie.

Zgodnie natomiast z planami wprowadzania ograniczeń dla w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym na dzień 10 sierpnia 2015 r. dla następujących punktów poboru:

- 1) w Bachorzy moc umowna powoda została określona na poziomie 0,50 MW w godzinie zaś moc bezpieczna - 0,45 MW,
- 2) w Bronisławowie Dużym - moc umowna powoda została określona na poziomie 1,10 MW w godzinie zaś moc bezpieczna - 0,20 MW,

a zatem - powyżej wielkości 300 kW wskazanej w § 5 pkt 1 rozporządzenia.

Przychód powoda w 2019 r., a zatem w poprzednim roku podatkowym, wyniósł (...) zł.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powoda w postaci przesłuchania w charakterze strony Prezesa powoda, albowiem przeprowadzenie tego dowodu nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy i jako taki jest zbędny w niniejszym postępowaniu.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym oraz twierdzeń stron, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie, aczkolwiek z innych przyczyn niż wskazanych w odwołaniu.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 P.e, w przypadku zagrożenia:

1. bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
2. bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,

3. bezpieczeństwa osób,

4. wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 3 P.e.) polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.

W myśl art. 11 ust. 7 P.e., Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Z kolei zgodnie z art. 11c ust. 2 P.e., w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z treścią art. 11c ust. 3 P.e., operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 P.e. przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie zaś z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej – dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

1. szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;

2. obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
3. porty lotnicze;
4. obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
5. obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
6. obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie natomiast do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych.

Z kolei w myśl § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej.

Według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń.

Natomiast zgodnie z treścią § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.
2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 755 i 1955 oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.
3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.
4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

Przechodząc do stanu faktycznego przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że niekwestionowane pozostaje, że powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy i jednocześnie nie mają do niego zastosowania wyłączenia z § 6 rozporządzenia wskazywanego wyżej. Powód w związku z tym był zobowiązany

zastosować się nie tylko do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...)) w dniu 10 sierpnia 2015 r., ale również do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

W sprawie ustalono, że powód przekroczył pobór energii, gdzie wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

1. dla punktu poboru w S., (...) - wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

- 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,011850 (MW w godzinie);
- 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,012925 (MW w godzinie);

Łącznie wartość przekroczenia dla tego punktu poboru energii elektrycznej wyniosła : 0,024775 MW w godzinie.

2. Dla punktu poboru - (...), (...)-(...) S. - wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

- 10 sierpnia 2015 r. łącznie 3,719825 (MW w godzinie);
- 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,033000 (MW w godzinie);

Łącznie wartość przekroczenia dla tego punktu poboru energii elektrycznej wyniosła: 3,752825 MW w godzinie.

Łącznie, dla wyżej wymienionego okresu w obu punktach poboru energii elektrycznej Odbiorca przekroczył: 0,024775 MW + 3,752825 MW = 3,7776 MW w godzinie.

Powód w toku postępowania administracyjnego i sądowego nie zakwestionował powyższych naruszeń.

Stwierdzić należy, że karze pieniężnej nie podlegają przekroczenia mające miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

Na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., Prezes URE jest uprawniony do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Ustawodawca, co istotne, przewidział sankcje za niezastosowanie się do ściśle określonych, konkretnych ograniczeń, tj. wprowadzonych w oparciu o wymienione enumeratywnie przepisy art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 P.e., a nie ogólnie za każdy przypadek niezastosowania się do tego rodzaju ograniczeń.

Przepis art. 11 P.e. dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, co oznacza, że oparcie zaskarżonej decyzji na tej podstawie prawnej było nieprawidłowe, gdyż powodowi zarzucono niezastosowanie się do ograniczeń w dniu 10 sierpnia 2015 r., podczas gdy ograniczenia wprowadzone przez Radę Ministrów obowiązywały w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Jeśli chodzi o art. 11c ust. 3 P.e. - który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów.

Sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c P.e. W ocenie Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a P.e. do przepisu art. 11c ust. 3 P.e. jest „puste”, a zatem mamy w tym przypadku do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. W związku z powyższym przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pozwany oparł zaskarżoną decyzję także na art. 11d ust. 3 P.e., co zdaniem Sądu było bezpodstawne. Wbrew bowiem twierdzeniom organu, przepis ten nie stanowi rozwinięcia uprawnień OSP wskazanych w art. 11c ust. 2 P.e., poprzez określenie sposobu realizacji wprowadzonych ograniczeń. Norma ta dotyczy możliwości ograniczenia przez operatorów systemu elektroenergetycznego, a nie OSP, świadczonych przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw.

W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy stwierdza, że przepisy art. 11c ust. 3 P.e. oraz art. 11d ust. 3 P.e. nie stanowią samoistnej podstawy prawnej wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w trybie polecenia OSP.

Podstawę taką stanowi przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., nie uwzględniony wszakże w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. Oznacza to, że odesłanie zawarte w danym zakresie w ostatnim z wymienionych przepisów, przyznającym Prezesowi URE kompetencję do wymierzenia kary pieniężnej, jest błędne.

W ocenie Sądu nałożenie tej kary w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., wymagałoby zastosowania przez organ wykładni rozszerzającej art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., co zdaniem Sądu, należy uznać za niedopuszczalne.

Kary pieniężne, wymierzane na podstawie ustawy Prawo energetyczne, stanowią rodzaj sankcji administracyjno-karnej. Przepisy o charakterze administracyjno-karnym, przewidujące kary pieniężne za określone naruszenia, winny zaś być stosowane przez organy administracji publicznej w sposób ścisły i precyzyjny, tzn. dokładnie odpowiadający normie prawnej bez stosowania wykładni rozszerzającej, analogii, czy domniemań (tak trafnie M. Sachajko [w:] red. M. Swora, Z. Muras, Prawo energetyczne, tom II, Komentarz do art. 12-72, Warszawa 2016, s. 883).

W tym kontekście, konstrukcja przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. budzi istotne zastrzeżenia w zakresie spełniania zasady określoności czynów zabronionych pod groźbą kary (nullum crimen, nulla poena sine lege). Zasada ta w demokratycznym państwie prawnym stanowi jeden z filarów ochrony karnoprawnej, która zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, winna być stosowana także w przypadku odpowiedzialności za delikty administracyjne, w tym także te, które zostały unormowane w ustawie Prawo energetyczne. Ustawowe formułowanie przepisów o charakterze represyjnym musi w pełni odpowiadać zasadzie określoności, co oznacza, że ustawa musi w sposób kompletny, jasny, jednoznaczny i precyzyjny definiować wszelkie znamiona czynów zagrożonych karą. Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za swój, pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 1 czerwca 2004 r. w sprawie o sygn. akt GSK 30/04, zgodnie z którym przy egzekwowaniu obowiązku, kształtowanego normą prawa administracyjnego materialnego, za którego naruszenie przewidziana jest administracyjna kara pieniężna, muszą być zachowane bezwzględnie zasady interpretacji i stosowania norm o charakterze restrykcyjnym ukształtowane w dziedzinie prawa karnego, zwłaszcza zasada prymatu wykładni językowej przed innymi rodzajami wykładni (System Informacji Prawnej LEX nr 799784).

W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że w odniesieniu do przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., powyższe kryteria, w tym wymóg kompletności i jednoznaczności w formułowaniu przez ustawodawcę przesłanek normatywnych kary pieniężnej, nie został spełniony.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na polecenie OSP, w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., konieczne było uchylenie decyzji wymierzającej powodowi karę pieniężną za niezastosowanie się do ograniczeń. W piśmie wszczynającym postępowanie jako podstawa jego wszczęcia oraz

ewentualnego nałożenia kary za przekroczenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy ogranicza możliwość zastosowania kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, jedynie do tych ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 (podstawa prawna wydania rozporządzenia - odesłanie puste) lub art. 11d ust. 3 tej ustawy. Regulacja ta nie zawiera natomiast podstawy prawnej do stosowania kar za naruszenie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy, tj. ograniczeń wprowadzanych przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego na okres nie dłuższy niż 72 godziny, a właśnie w ten sposób wprowadzone zostały pierwotnie - w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. - ograniczenia przez (...) S.A.

Wobec powyższego, poprzez bezpodstawne zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. jako podstawy nałożenia kary za naruszenie przez powoda obowiązków wynikających z wprowadzenia przez (...) S.A. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., który to artykuł nie jest objęty sankcją z art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., należało uznać za zasadne uchylenie zaskarżonej decyzji w tym zakresie.

W świetle powyższego należało uznać, że naruszenie ograniczenia wprowadzonego art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust. 3 tej ustawy.

W ocenie Sądu brak jest zatem podstaw do nałożenia na powoda kary na podstawie art. 56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne za naruszenia ograniczenia wprowadzone na innej podstawie niż wymienione w niniejszym przepisie. Sąd podziela stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 r., III SK 3/08, że skoro kara pieniężna stanowi sankcję, dolegliwość, i to znaczną, dla przedsiębiorcy, to odnoszą się do niej pewne najbardziej podstawowe zasady stosowania sankcji. Nie jest w związku z tym dopuszczalne stosowanie wykładni rozszerzającej w zakresie definiowania czynu, za który przewidziana jest sankcja w postaci kary pieniężnej.

W odniesieniu do niedostosowania się przez powoda do ograniczeń w dostarczaniu i poborze mocy w dniu 12 sierpnia 2015 r., zważyć należało, że Odbiorca przekroczył pobór energii, dla punktu poboru w S., (...), gdzie wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w dniu 12 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 0,012925 (MW w godzinie).

Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (Dz.U. z 2015 r., poz.1136) wprowadziła od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. Podstawą wprowadzonego ograniczenia był przepis art.11 ustawy Prawo energetyczne, a zatem norma wskazana w dyspozycji art.56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne.

Dla zasadności nałożenia kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 nie ma znaczenia, czy pobór mocy (wartość przekroczenia) mógł stanowić realne zagrożenie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej kraju. Celem wprowadzanych ograniczeń jest zbilansowanie mocy w sieci elektroenergetycznej kraju. Każde przekroczenie poboru mocy skierowane jest przeciwko celowi wprowadzonego ograniczenia, a zatem godzi w bezpieczeństwo energetyczne kraju.

W konsekwencji, wobec braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. należało uchylić zaskarżoną decyzję w tym zakresie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. uchylił zaskarżoną decyzję w całości, uznając, iż ze względu na nałożenie na powoda kary pieniężnej w jednej kwocie bez wskazania jej wysokości z tytułu naruszenia za każdy dzień, dla obu wskazanych punktów poboru energii elektrycznej, nie było możliwości

wydania wyroku kształtującego, uwzględniającego naruszenie, które zaistniało po wejściu w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1805), gdzie koszty zastępstwa procesowego na rzecz powoda wynoszą 720 zł oraz koszty sądowe, na które składa się opłata od odwołania w wysokości 1000 zł.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński